
Komentarze Becka

**Tomasz Jaworski
Patrick Radzimierski**

**Ustawa
o dochodzeniu roszczeń
w postępowaniu
grupowym
Komentarz**



C·H·BECK

KOMENTARZE BECKA

Ustawa o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym

Polecamy nasze publikacje:

Jerzy Pieróg

PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH, wyd. 10

Andrzej Zieliński

KOSZTY SĄDOWE W SPRAWACH CYWILNYCH, wyd. 7

Leszek Ogiełto (red.)

**USTAWA O ZAWODACH LEKARZA I LEKARZA
DENTYSTY**

Piotr Kostański (red.)

PRAWO WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ

*Jacek Jaworski, Arkadiusz Prusaczyk, Adam Tułodziecki,
Marian Wolanin*

USTAWA O GOSPODARCE NIERUCHOMOŚCIAMI

Marcin Bejm, Piotr Bogdanowicz, Paweł Piotrowski

USTAWA O PARTNERSTWIE PUBLICZNO-PRYWATNYM

Zygmunt Niewiadomski (red.)

PRAWO BUDOWLANE, wyd. 3

Jerzy Skorupka (red.)

**SKARGA NA NARUSZENIE PRAWA STRONY DO
ROZPOZNANIA SPRAWY BEZ NIEUZASADNIONEJ
ZWŁOKI**

Legalis
System Informacji Prawnej

www.sklep.beck.pl

**Ustawa
o dochodzeniu
roszczeń
w postępowaniu
grupowym**

Komentarz

Autorzy

**Tomasz Jaworski
Patrick Radzimierski**



WYDAWNICTWO C. H. BECK
WARSZAWA 2010

Propozycja cytowania:
Jaworski, Radzimierski, Ustawa o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym. Komentarz, art. 7, Nb 1, Warszawa 2010

Redakcja: Iwona Duda

Redaktor prowadzący: Dagna Kordyasz



© **Wydawnictwo C. H. Beck 2010**

Wydawnictwo C. H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H. Beck

Druk: PERFEKT S.A. Warszawa

ISBN 978-83-255-1775-5

Spis treści

Przedmowa	VII
Wykaz skrótów	IX
Bibliografia	XIII

Ustawa o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym

Wprowadzenie	3
Art. 1. Zakres przedmiotowy ustawy	16
Art. 2. Ujednolicenie wysokości roszczeń pieniężnych	100
Art. 3. Właściwość sądu	130
Art. 4. Reprezentant grupy	141
Art. 5. Wynagrodzenie pełnomocnika	162
Art. 6. Pozew w postępowaniu grupowym	167
Art. 7. Mediacja	200
Art. 8. Kaucja	211
Art. 9. Zaspokojenie z kaucji, wnioszek	228
Art. 10. Badanie dopuszczalności postępowania grupowego ..	231
Art. 11. Ogłoszenie o wszczęciu postępowania	270
Art. 12. Oświadczenie o przystąpieniu do grupy	288
Art. 13. Przystąpienie, skutek sprawy w toku	309
Art. 14. Niedopuszczalność interwencji ubocznej	319
Art. 15. Zarzuty	323
Art. 16. Ciężar dowodu	330
Art. 17. Postanowienie co do składu grupy	337
Art. 18. Zmiana reprezentanta grupy	359
Art. 19. Cofnięcie pozwu	376
Art. 20. Przesłuchanie członka grupy	394
Art. 21. Wyrok	395
Art. 22. Tytuł egzekucyjny	407
Art. 23. Egzekucja	411
Art. 24. Zastosowanie przepisów innych ustaw	413

Spis treści

Art. 25. Zmiana KSCU	493
Art. 26. Wejście w życie	494
Indeks rzeczowy	499

Przedmowa

Niezwykłe rzadko zdarza się, by fascynująca, choć trudna i hermetyczna materia procedury cywilnej budziła tak szerokie zainteresowanie społeczne i wywoływała tak liczne komentarze.

Najtrafniej kontrowersje i emocje, które wywołuje instytucja postępowań grupowych, podsumował uznany amerykański ekspert w dziedzinie *class actions* Nicholas M. Pace: „Spośród donośnych głosów tych, którzy widzą w *class actions* tylko „rycerzy w lśniącej zbroi” albo tylko „potwory Frankenstein’a”, wyłania się refleksja innych, którzy analizują tę instytucję głębiej, z bardziej zniuansowanej i, siłą rzeczy, bardziej przydatnej perspektywy (N. M. Pace, *Class Actions in the United States of America: An Overview of the Process and the Empirical Literature*, Rand Institute for Civil Justice, Santa Monica, California 2007, s. 95).

Zainspirowani toczącą się na temat „pozwów zbiorowych” dyskusją podjęliśmy się przygotowania opracowania, które nie rości pretensji do statusu wyczerpującej monografii, ale kładzie nacisk na kwestie praktyczne. Mamy nadzieję, że nasz komentarz stanie się pomocą i wskazówką dla tych, którzy z instytucją postępowań grupowych stykać się będą na co dzień.

To pragmatyczne podejście zdeterminowało charakter publikacji, którą staraliśmy się zogniskować na problemach i rozwiązaniach praktycznych, w niezbędnym jedynie zakresie odwołując się do teorii prawa oraz zagadnień komparatystycznych i korzystając – z konieczności – z dorobku zagranicznego orzecznictwa i doktryny.

Ilość i charakter wątpliwości, które wywołuje ta bezprecedensowa w polskim porządku prawnym regulacja, procesowa *terra incognita*, powodowała, że naszej pracy towarzyszyła nie tylko przyjemna ekscytacja „odkrywców”, ale i nieustająca świadomość ryzyka popełnienia błędu.

Staraliśmy się więc unikać wszelkiego dogmatyzmu, a raczej dostrzegać i wskazywać zarówno korzyści, jak i zagrożenia, wynikające z przyjętego przez ustawodawcę kształtu ustawy. Wszędzie tam, gdzie trudno było o jednoznaczny wynik wykładni, próbowaliśmy zaproponować rozwiązania alternatywne pozostawiając ostateczny osąd Czytelnikowi. Złożoność komentowanej materii, fragmentaryczny charakter regulacji i jej zakła-

Przedmowa

dany „pilotażowy” charakter sprawią zapewne, że wiele szczegółowych rozwiązań podlegać będzie w przyszłości, pod wpływem orzecznictwa i doktryny, znaczącej ewolucji, i to zarówno w procesie stosowania ustawy, jak i prawdopodobnych zmian legislacyjnych.

Świadomi niedoskonałości, których z pewnością nie udało nam się uniknąć, wyrażamy pokorną nadzieję, że zechcecie, Szanowni Czytelnicy, uznać tę pozycję za przydatną i pomocną w codziennej praktyce.

Dziękujemy z całego serca za cierpliwość i wyrozumiałość naszym najbliższym – Monice, Alicji, Szymonowi oraz Kasi, Ignacemu i Marysi, bez których nieocenionego wsparcia publikacja ta nigdy by nie powstała.

Autorzy

Wykaz skrótów

1. Źródła prawa

- KC ustawa z 23.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm.)
- KK ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 ze zm.)
- Konstytucja RP ustawa z 2.4.1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- KP ustawa z 26.6.1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.)
- KPA ustawa z 14.6.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.)
- KPC ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 ze zm.)
- KPK ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555 ze zm.)
- KSCU ustawa z 28.7.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.)
- OKiKU ustawa z 16.2.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 ze zm.)
- PNPRU ustawa z 23.8.2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. Nr 171, poz. 1206 ze zm.)
- PostGrU ustawa z 17.12.2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz.U. z 2010 r. Nr 7, poz. 44)
- PrAut ustawa z 4.2.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 ze zm.)
- PrGeolGórn ustawa z 4.2.1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.)

Wykaz skrótów

PrOchrŚrod	ustawa z 27.4.2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.)
PrPras	ustawa z 26.1.1984 r. – Prawo prasowe (Dz.U. Nr 5, poz. 24 ze zm.)
PrUpN	ustawa z 28.2.2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361 ze zm.)
PrUSP	ustawa z 27.7.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.)
PrWiPrzem	ustawa z 30.6.2000 r. – Prawo własności przemysłowej (t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117 ze zm.)
RegSądR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 23.2.2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. Nr 38, poz. 249 ze zm.)
SprzKonsU	ustawa z 27.7.2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. Nr 141, poz. 1176 ze zm.)
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej z 9.5.2008 r. (Dz.Urz. UE 2008 C 115/47)
TWE	Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2)
UsTurU	ustawa z 29.8.1997 r. o usługach turystycznych (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 ze zm.)
ZNKU	ustawa z 16.4.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.)

2. Organy orzekające

NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
SA	Sąd Apelacyjny
SN	Sąd Najwyższy
TK	Trybunał Konstytucyjny

3. Czasopisma, publikatory

Biul. SN	Biuletyn Sądu Najwyższego
Dz.U.	Dziennik Ustaw
Dz.Urz.	Dziennik Urzędowy
KZS	Krakowskie Zeszyty Sądowe
MoP	Monitor Prawniczy

NP	Nowe Prawo
OSNC	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna
OSNP	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Pracy
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK-A	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego Seria A
PiZS	Praca i Zabezpieczenie Społeczne
R. Pr.	Radca Prawny

4. Inne skróty

FRCP	<i>Federal Rules of Civil Procedure</i>
KKPC	Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego
KRS	Krajowy Rejestr Sądowy
MS	Minister Sprawiedliwości
n.	następny (-a, -e)
Nr	numer
nt.	na temat
post.	postanowienie
RM	Rada Ministrów
rozp.	rozporządzenie
t.j.	tekst jednolity
uchw.	uchwała
Uzasadnienie	Druk sejmowy Nr 1829, Sejm VI kadencji, Uzasadnienie
ww.	wyżej wymieniony (-a, -e)
wyr.	wyrok
z.	zeszyt

Bibliografia

A. Adamska, Nietrafione postępowanie grupowe, Prawo Europejskie w praktyce 2009, Nr 10

Biała Księga w sprawie roszczeń o naprawienie szkody wynikłej z naruszenia wspólnotowego prawa ochrony konkurencji z 2.4.2008 r., COM 2008, Nr 165, <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/documents.html>

W. Broniewicz, Glosa do wyr. SN z 12.12.2000 r., V CKN 175/00, OSP 2001, Nr 7–8

tenże, Legitymacja procesowe, Łódź 1963

tenże, Podstawienie procesowe, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego, Nauki Humanistyczno-Społeczne, Prawo 1963, z. 31

tenże, Postępowanie cywilne w zarysie, Warszawa 1983

J. Budzowska, Pozwy zbiorowe: co przepis to wątpliwość, Rzeczpospolita – dodatek z 9.7.2010 r.

A. Chróścicki, Odpowiedzialność powszechnego towarzystwa emerytalnego, PiZS 2003, Nr 8

T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2007

Evaluation of the effectiveness and efficiency of collective redress mechanisms in the European Union, Civic Consulting and Oxford Economics 2008, raport przygotowany na zlecenie Dyrekcji Generalnej ds. Zdrowia i Konsumentów Komisji Europejskiej, http://ec.europa.eu/consumers/redress_cons/finalreportevaluation_study-part1-final2008-11-26.pdf

E. Gniewek (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2006

K. Gonera, Komentarz do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Warszawa 2008

A. Góra-Błaszczkowska, Zasada równości stron w procesie cywilnym, Warszawa 2008

A. Górski, L. Walentynowicz, Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Ustawa i orzekanie. Komentarz praktyczny, Warszawa 2008

J. Grajewski, L. K. Paprzycki, M. Płachta, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2003

Bibliografia

S. Gurgul, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2005

C. Hodges, The Reform of Class and Representative Actions in European Legal Systems: A New Framework for Collective Redress in Europe, Oxford 2008

A. Hrycaj, Syndyk masy upadłości, Poznań 2006

„Improving Access to Justice through Collective Actions. Developing a More Efficient and Effective Procedure for Collective Actions. A Series of Recommendations to the Lord Chancellor”, Civil Justice Council lipiec 2008, opublikowano w grudniu 2008 r., http://www.civiljusticecouncil.gov.uk/files/Improving_Access_to_Justice_through_Collective_Actions.pdf

A. Jakubecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2008

tenże (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz, Kraków 2005

A. Jakubecki, F. Zedler, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Kraków 2006

A. Jaworski, Dopuszczalność postępowania grupowego – uwagi porównawcze, PS 2009, Nr 11–12

M. Jędrzejewska, Współuczestnictwo procesowe. Istota, zakres, rodzaje, Warszawa 1975

R. H. Klonoff, Class Actions and Other Multi-Party Litigation in a Nutshell, Second Edition, Thomson West 2004

Komunikat Centrum Informacyjnego Rządu z 10.3.2009 r., http://www.kprm.gov.pl/rzad/decyzje_rzadu/id:640/

J. Kozak, Niedopuszczalność powództwa wzajemnego, NP 1991, Nr 4–6

A. Kubas, R. Kos, Opinia w sprawie projektu ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Druk sejmowy Nr 1829)

R. Kulski, Opinia o rządowym projekcie ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Druk sejmowy Nr 1829)

P. H. Lindblom, Group Litigation in Scandinavia, [w:] materiały z konferencji „Collective Redress. Towards a system of class actions in Europe?”, Florencja 30–31.10.2008 r.

tenże, National Report: Group Litigation in Sweden, 6.12.2007 r., [w:] materiały z konferencji „The Globalization of Class Actions”, Oxford, 12–14.12.2004 r.

A. Lipski, Opinia prawna w sprawie projektu ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Druk sejmowy Nr 1829)

E. Łętowska, Glosa do wyr. SN z 5.4.2000 r., I CKN 621/98, OSP 2001, Nr 6

Materiały z konferencji „Pozwy grupowe – kolejny krok w kierunku wzmocnienia ochrony konsumentów”, Warszawa 22.4.2010 r.

R. Mulheron, *The Class Action in Common Law Legal Systems. A Comparative Perspective*, Hart Publishing, Oxford–Portland Oregon 2004

Nagrania z posiedzeń Sejmowej Podkomisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektu ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym z 21.5.2009 r., 17.6.2009 r., 25.6.2009 r., 30.6.2009 r., 14.7.2009 r.

Opinia do projektu ustawy, PKPP Lewiatan, 5.9.2008 r., [w:] materiały KKPC

Opinia Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym z 10.9.2008 r., [w:] materiały KKPC

Opinia Stowarzyszenia Inwestorów Indywidualnych do projektu ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym z 15.5.2009 r., [w:] materiały KKPC

Opinia Stowarzyszenia Sędziów Polskich IUSTITIA o projekcie ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym, [w:] materiały KKPC

N. M. Pace, *Class Actions in the United States of America: An overview of the Process and the Empirical Literature*, RAND Institute for Civil Justice, Santa Monica, California 2007

J. Panowicz-Lipska, Kilka uwag do projektu ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (projekt z dnia 17.3.2008 r.), [w:] materiały KKPC

taż, *Majątkowa ochrona dóbr osobistych*, Warszawa 1975

K. Piasecki (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 1996

K. Pietrzykowski (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, Warszawa 2005

P. Pogonowski, *Ochrona roszczeń rozproszonych w Anglii i USA – dwa modele regulacji postępowań grupowych*, Przegląd Sądowy 2009, Nr 6

tenże, *Postępowanie grupowe. Ochrona prawna wielu podmiotów w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2009

Protokół z konferencji KKPC nt. pozwów zbiorowych, 18–19.1.2007 r., [w:] materiały KKPC

Protokół z posiedzenia Sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka z 21.10.2009 r., <http://orka.sejm.gov.pl/Biuletyn.nsf/ugsknr6/SPC-167>

Protokół z posiedzenia Zespołu Problemowego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego powołanego do problematyki pozwów zbiorowych z 5.7.2007 r., 11.10.2007 r., 30.11.2007 r., 17.1.2008 r., 28.2.2008 r., 5.7.2007 r., [w:] materiały KKPC

Bibliografia

M. Pyziak-Szafnicka (red.), Kodeks cywilny. Część ogólna. Komentarz, Warszawa 2009

Z. Radwański (red.), System Prawa Prywatnego. Prawo cywilne – część ogólna, t. 2, Warszawa 2007

A. Raszka, P. Skórski, Projekt polskiej instytucji powództwa zbiorowego na tle modelu amerykańskiego, R. Pr. 2009, Nr 3

M. Rejdak, Ofiary wypadków nie mają szans na wystąpienie z pozwem zbiorowym, Dziennik Gazeta Prawna z 6.7.2010 r.

Roszczenia: dużą grupą w małej sprawie, wywiad z *A. Jakubeckim*, Dziennik Gazeta Prawna z 21.7.2010 r.

M. Safjan (red.), System Prawa Prywatnego. Prawo cywilne – część ogólna, t. 1, Warszawa 2007

M. Sieradzka, Postępowanie grupowe – kolejny krok w kierunku wzmocnienia ochrony interesu wielu podmiotów w jednym postępowaniu PPH 2010, Nr 4

taż., Ustawa o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym. Komentarz, Warszawa 2010

taż., Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, Warszawa 2008

J. Sobczak, Prawo prasowe. Komentarz, Warszawa 2008

Stanowisko KKPC wobec uwag zgłoszonych do projektu ustawy w ramach konsultacji społecznych, [w:] materiały KKPC

A. Świczewska, Class action oraz inne postępowania zbiorowe, Przegląd Sądowy 2008, Nr 4

The Government's Response to the Civil Justice Council's Report: „Improving Access to Justice through Collective Actions”, lipiec 2009, Ministerstwo Sprawiedliwości Wielkiej Brytanii, <http://www.justice.gov.uk/government-response-cjc-collective-actions.pdf>

A. Tomaszek, Pełnomocnik powoda w postępowaniu grupowym, MoP 2010, Nr 12

M. Trzepiński, Głosa do post. SN z 17.6.2005 r., III CZ 49/05, MoP 2006, Nr 24

J. Turek, Ugoda w procesie cywilnym, MoP 2005, Nr 21

Uzasadnienie projektu ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Druk sejmowy Nr 1829)

D. Zawistowski, Postępowanie zabezpieczające. Komentarz. Wybór orzeczeń, Warszawa 2007

T. Zembruski, Kilka uwag o przymusie adwokacko-radcowskim w postępowaniu przed Sądem Najwyższym po nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego, Przegląd Sądowy 2006, Nr 1

tenże., Oplata sądowa od pozwu w sprawach o ochronę dóbr osobistych, R. Pr. 2010, Nr 1

Bibliografia

A. Zieliński, K. Flaga-Gieruszyńska, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2008

Zielona Księga w sprawie dochodzenia zbiorowych roszczeń konsumentów z 27.11.2008, KOM 2008, Nr 794, http://ec.europa.eu/consumers/redress_cons/collective_redress_en.htm

Ustawa o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym¹

z dnia 17 grudnia 2009 r. (Dz.U. z 2010 r. Nr 7, poz. 44)

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.